

SVIZOVE STRANI

[mednarodno]

Seminar o socialnem dialogu

V Bruslju je konec novembra potekal drugi seminar o socialnem dialogu. Na povabilo ETUCE-ja se je tega seminarja udeležila tudi Svizova predstavica. ETUCE namerava tudi v prihodnjem letu pripraviti za svoje člane (šolske sindikate iz Srednje in Vzhodne Evrope) več konferenc in seminarjev na temo socialnega dialoga. Po prvem srečanju, ki je potekalo pri nas v Portorožu, so se udeleženci lani srečali še v Belgiji, marca letos pa bo v Litvi potekal še tretji seminar.

V Bruslju so predstavniki ETUCE-ja, ki sodelujejo v delovnih komisijah EU za implementacijo Lizbonske strategije v vzgoji in izobraževanju, govorili prav o socialnem dialogu ter o tem, koliko so nacionalna ministrstva seznanjena z novostmi v vzgoji in izobraževanju na ravni Evropske unije.

Navzoči so si izmenjali zglede dobre prakse in predstavili težave, ki jih imajo pri vzpostavljanju socialnega dialoga s predstavniki vlade in šolskim ministrstvom. Največkrat so izpostavili težavno določanje pogajalskih partnerjev. Izkušnje tujih sindikatov kažejo, da pogajanja potekajo na vseh ravneh - od tega, da se sindikati pogajajo s posamezno šolo ali z lokalnimi oblastmi, do pogajanj na državni ravni z enim ministrom ali večimi.

Ob koncu seminarja so se navzoči seznanili z ETUCE-jevimi smernicami zaboljšavo strategije delovanja šolskih sindikatov pri pogajanjih z oblastmi na nacionalni ravni in ravni EU. ETUCE tako predlaga, da bi vzpostavil (ne)formalne pogovore z delodajalci, izpostavil je, da je smiselno razviti enotno strategijo pogajanj za plače in, denimo, za delovni čas učiteljev, sindikati pa bi morali še bolj podpirati nadaljnje strokovno izobraževanje učiteljev ter oblikovati zunanje partnerstvo.

Ob koncu seminarja so znova poudarili, da bi se morale med šolskimi sindikati in učitelji vzpostaviti tesnejše povezave ter učinkovit sistem pretoka informacij (učitelji bi morali biti bolj seznanjeni z dogajanjem v vzgoji in izobraževanju na ravni EU).

Turškemu sindikatu grozi zaprtje

Lansko poletje nas je Izobraževalna internacionala obvestila, da je bila proti turškemu učiteljskemu sindikatu sprožena tožba. Egitim Sen namreč zagovarja pravico do izobraževanja v maternem jeziku, ki je ena temeljnih človekovih pravic in je po njihovem mnenju tudi eden glavnih temeljev demokratičnega in znanstvenega izobraževanja. Turška ustava sicer pravi, da "se nikomur ne sme omejevati njegova pravica do izobrazbe",

toda to pravico sama omeji z določbo, da "se sme v šolah in drugih izobraževalnih ustanovah turške državljanke poučevati le v turškem jeziku". Tako turška vlada grobo posega predvsem v pravice Kurdov.

Turčija je jezikovno in kulturno zelo raznolika. Egitim Sen - z 200.000 člani največji turški sindikat - se zavzema za enake pravice vseh državljanov, to pa ni pogodu vladi, ki je že lansko poletje na sodišču sprožila spor in sindikatu zagrozila z zaprtjem. Sodišče je 15. septembra lani že razsodilo v prid sindikata, vendar se državni tožilec s to odločitvijo ni strinjal in je na drugostopenjsko sodišče že vložil zahtevo po razveljavitvi sodbe. Drugo zaslišanje je potekalo 10. decembra lani, iz Sviza pa smo Egitim Senu poslali pismo podpore. V pismu turškemu predsedniku in premieru smo izrazili globoko zaskrbljenost nad takimi pritiski na delo sindikata ter poudarili, da so grožnje z zaprtjem nedopustne. Tudi tokrat smo o vsem obvestili našega predsednika vlade ter ga pozvali, naj še sam po najboljših močeh posreduje pri turških oblasteh in jih opozori na nedemokratično ravnanje.

Znani so izsledki dveh mednarodnih raziskav o znanju in dosežkih učencev

Decembra lani so bili objavljeni izsledki dveh merjenj znanja in dosežkov učencev - izsledki raziskav PISA in TIMSS. Slovenija je sodelovala le v slednji in doživela precejšen šok, saj so se naši otroci uvrstili za večino evropskih držav. V Pisini raziskavi (v naslednji bo sodelovala tudi Slovenija) so se najbolje odrezali Finci, slabše pa Avstrijci, Mehičani, Kanadčani in še nekateri drugi.

Izobraževalna internacionala je opozorila, da se je nevarno preveč zanašati na te izsledke, pretirano posploševati ter ocenjevati, kako uspešni so izobraževalni sistemi le na temelju teh dognanj. Predvsem Pisina raziskava je bila namerno sestavljena neodvisno od nacionalnih kurikulumov, standardov in metod poučevanja, zato njeni izsledki ne odražajo nujno dejanske uspešnosti šolskih sistemov ali učiteljev. PISA preučuje le zmožnost reševanja problemskih nalog v matematiki in naravoslovju ter bralno razumevanje, medtem ko so drugi vidiki nekoliko v ozadju (Pisa, denimo, ne meri spretnosti komunikacije in sodelovanja). Izobraževalna internacionala zato opozarja, da izsledki teh in ostalih drugih raziskav ne smejo biti edino merilo ocenjevanja kakovosti posameznega izobraževalnega sistema.

Izsledki bodo pristojne vseeno spodbudili, da bodo iskali nove poti do še boljših dosežkov. S tem seveda ni nič narobe - če se le to iskanje ne bo omejilo na dosežke kot edini cilj.

[aktualno]

V NOVO LETO NA NOVI LOKACIJI

Kot smo napovedali na Svizovih straneh v Šolskih razgledih (št. 19, 4. 12. 2004), se je sedež Glavnega odbora Sviza še pred koncem lanskega leta preselil z Dalmatinske ulice v nove prostore na Oražnovo ulico 3 (Ljubljana Vič). Spremenile so se tudi telefonske številke in številka faksa:

Tajništvo

Terezija Bukač: telefon 01 244 09 00, faks 01 244 09 20

Glavni tajnik

Branimir Štrukelj: 01 244 09 00

Pomočnik glavnega tajnika

Marjan Gojkovič: 01 244 09 04

Svetovalka za finance in organizacijo

Nina Štangl: 01 244 09 06

Strokovni sodelavec za informativno in mednarodno dejavnost

Sandi Modrijan: 01 244 09 08

Strokovna sodelavka za pravne zadeve

(Predšolska vzgoja, osnovne in glasbene šole, zavodi za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami)

Jadranka Zupanc: 01 244 09 10

Strokovna sodelavka za pravne zadeve

(Srednje šole in dijaški domovi, višje šole, kulturne organizacije)

Nadja Götz: 01 244 09 12

Strokovni sodelavec za pravne zadeve

(Visoko šolstvo in znanost)

Tone Seliškar: 01 244 09 14.

Kako do vile Perhavec, novega sedeža Glavnega odbora Sviza?

Dostop iz središča Ljubljane: po Tivoljski ali Aškerčevi se peljete mimo Tobačne tovarne Ljubljana in zavijete na Tržaško cesto. V prvem križišču za Tobačno tovarno Ljubljana zavijete desno na Oražnovo ulico.

Dostop z obvoznice Ljubljana-Zahod: obvoznico zapustite pri izvozu Ljubljana-Zahod, zavijete na Tržaško cesto proti središču mesta. V križišču pri tovarni Ilirija zavijete levo, nato v prvem križišču desno na Postojnsko ulico. Na koncu Postojnske ulice zavijete desno na Oražnovo ulico.

[pravna pisarna]

Odgovarja NADJA GÖTZ

Delovanje in varstvo sindikalnih zaupnikov

Temelj za svobodno sindikalno delovanje predstavlja 76. člen Ustave RS, ki določa, da je ustanavljanje in delovanje sindikatov ter včlanjevanje vanje svobodno. Prav tako je sindikalna svoboda zapisana v številnih za Slovenijo zavezujočih mednarodnih aktih.

Delovanje in varstvo sindikalnih zaupnikov ureja Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR) v posebnem poglavju (od 207. do 210. člena), ki predstavlja izhodišče za nadaljnje urejanje v sklopu kolektivnih pogodb. Zakonodajalec nalaga delodajalcu dolžnost, zagotoviti sindikatu pogoje za hitro in učinkovito opravljanje sindikalnih dejavnosti, prav tako pa je delodajalec sindikatu dolžan omogočiti dostop do podatkov, ki so potrebni pri opravljanju sindikalne dejavnosti. Primarna pravica v skladu z zakonom imenovanega ali izvoljenega sindikalnega zaupnika je, da zagotavlja in varuje pravice in interese članov sindikata pri delodajalcu tako, da ne zmanjšuje učinkovitosti poslovanja delodajalca. Varstvo sindikalnega zaupnika je urejeno v 113. členu ZDR. Tam je določeno, da delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi imenovanemu ali voljenemu sindikalnemu zaupniku brez soglasja sindikata, če ravna v skladu s kolektivnimi pogodbami in pogodbo o zaposlitvi. Določena je izjema, ko delodajalec lahko odpove pogodbo o zaposlitvi ne glede na soglasje sindikata, če v primeru odpovedi iz poslovnega razloga sindikalni zaupnik odkloni ponujeno ustrezno zaposlitev ali če gre za odpoved pogodbe o zaposlitvi v primeru prenehanja delodajalca.

Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti (KPNgD) opredeljuje pogoje za delovanje sindikata v členih od 15 do 20. Delodajalec mora sindikatu zagotoviti podatke o vseh vprašanih v njegovi pristojnosti ter vprašanih, ki se nanašajo na socialnoekonomski in delovni položaj ter pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev iz dela in delovnega razmerja. Prav tako mora delodajalec zagotoviti sindikatu sodelovanje v vseh postopkih odločanja o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev iz delovnega razmerja, kar posledično obvezuje delodajalca, da sindikatu vroči vabila z gradivom za seje vseh organov zavoda in omogoča, da sindikalni zaupnik sodeluje na teh sejah, še posebno ko gre za reševanje individualnih sporov. V 18. členu KPNgD so opredeljeni način plačila sindikalnega zaupnika (na tem mestu napotuje na sklenitev pogodbe o zagotavljanju pogojev za sindikalno delo med sindikatom in direktorjem zavoda), svoboda sindikalnega obveščanja, strokovna pomoč za delo sindikata ... Za razliko od ZDR, ki omejuje posebno varstvo pred odpovedjo na eno leto, 20. člen KPNgD varuje sindikalnega zaupnika pred odpovedjo še dve leti po tem, ko pretečejo njegove naloge. Pomembna je tudi določba, da delovanja sindikata ni mogoče omejiti z odločitvami organov v zavodu.

Kolektivna pogodba za vzgojo in izobraževanje (KPVIZ) skoraj v celoti povzema določbe KPNgD. 19. člen KPVIZ določa, da mora ravnatelj 15 dni pred sprejemom odločitve pridobiti predhodno mnenje sindikata (pri vprašanih o začetku, koncu delovnega časa, kraju, času in načinu izplačila plač ...).

Delovanje in varstvo sindikalnega zaupnika je opredeljeno tudi v statutu Sviza (8.-10. člen). Naloge sindikalnega zaupnika so opredeljene v 9. členu (gre za zastopanje, predstavljanje in zaščito interesov članstva, sodelovanje v postopkih uveljavljanja pravic, obveznosti delavcev iz delovnega razmerja, zastopanje pred organi zavoda, sodelovanje v organih zavoda ...). Prav tako statut določa, da morajo organi zavoda varovati delovno in osebnostno nedotakljivost sindikalnega zaupnika v skladu z zakonom in kolektivnimi pogodbami.

[predstavitve]

Območni odbor Novo mesto

Območni odbor Novo mesto spada med Svizove največje, saj šteje približno 1.500 članov. Sestavljajo ga zaposleni v predšolski vzgoji, osnovnih in glasbenih šolah, srednjem, splošnem in poklicnem šolstvu, dijaških domovih, kulturi, visokem šolstvu in v izobraževanju odraslih.

V območnem odboru sodelujejo zaposleni iz 28 zavodov iz občin Novo mesto, Šentjernej, Škocjan, Dolenjske Toplice in Žužemberk. Sedež območja je na Osnovni šoli Bršljin v Novem mestu, že tretji mandat zapored pa ga vodim predsednica Jožica Unetič, sicer zaposlena kot razredna učiteljica na Osnovni šoli Bršljin. Nepogrešljivi sodelavki območnega odbora sta namestnica Sonja Resman iz vrtca Pedenjped in finančno-administrativna delavka Zdenka Kranjc z Osnovne šole Brusnice.

Že vrsto let je članom območnega odbora na voljo pravna pomoč odvetniške pisarne Šporar.

Sindikalni zaupniki se srečujemo na sejah večkrat na leto. Na njih obravnavamo aktualna dogajanja v vzgoji in izobraževanju, spremembe zakonov in pravilnikov, predvsem pa problematiko svojega območja. V zadnjem času smo veliko časa namenili dopolnjevanju delovne obveznosti, ki je različna od šole do šole. Dve šoli z območja sta tudi sodelovali pri skupni akciji beleženja delovnega časa. Člani območja si želijo, da bi to problematiko uredili enotno v vsej državi. Vse več sindikalnih zaupnikov se udeležuje seminarjev in drugih oblik izobraževanja, ki jih pripravlja Sviz. Na njih se seznanijo z novostmi v vzgoji in izobraževanju in z delom sindikata.

Območni odbor Novo mesto ponuja svojim članom solidarnostno pomoč, denarne kredite ter kredite za dokončanje ustrezne izobrazbe.

Veliko skrbi namenjamo zdravemu življenju, zato vsem članicam in članom nad 50 let omogočamo preglede za ugotavljanje osteoporoze v zdravilišču Dolenjske Toplice ter različno rekreacijo.

Ob svetovnem dnevu učiteljev vsako leto pripravimo srečanje s kulturno prireditvijo za vse zaposlene v vzgoji in izobraževanju. Lani smo s posebnim vabilom na to prireditev povabili tudi upokojene člane, se jim zahvalili za dolgoletno članstvo ter jih povabili, naj še naprej ostanejo člani.

Območni odbor Novo mesto si prizadeva, da dobro obvešča člane o pomembnih dogodkih v vzgoji in izobraževanju ter o Svizovih naporih pri odpravljanju težav, za dobro sodelovanje s člani, vodstvi šol in občino.

Jožica Unetič